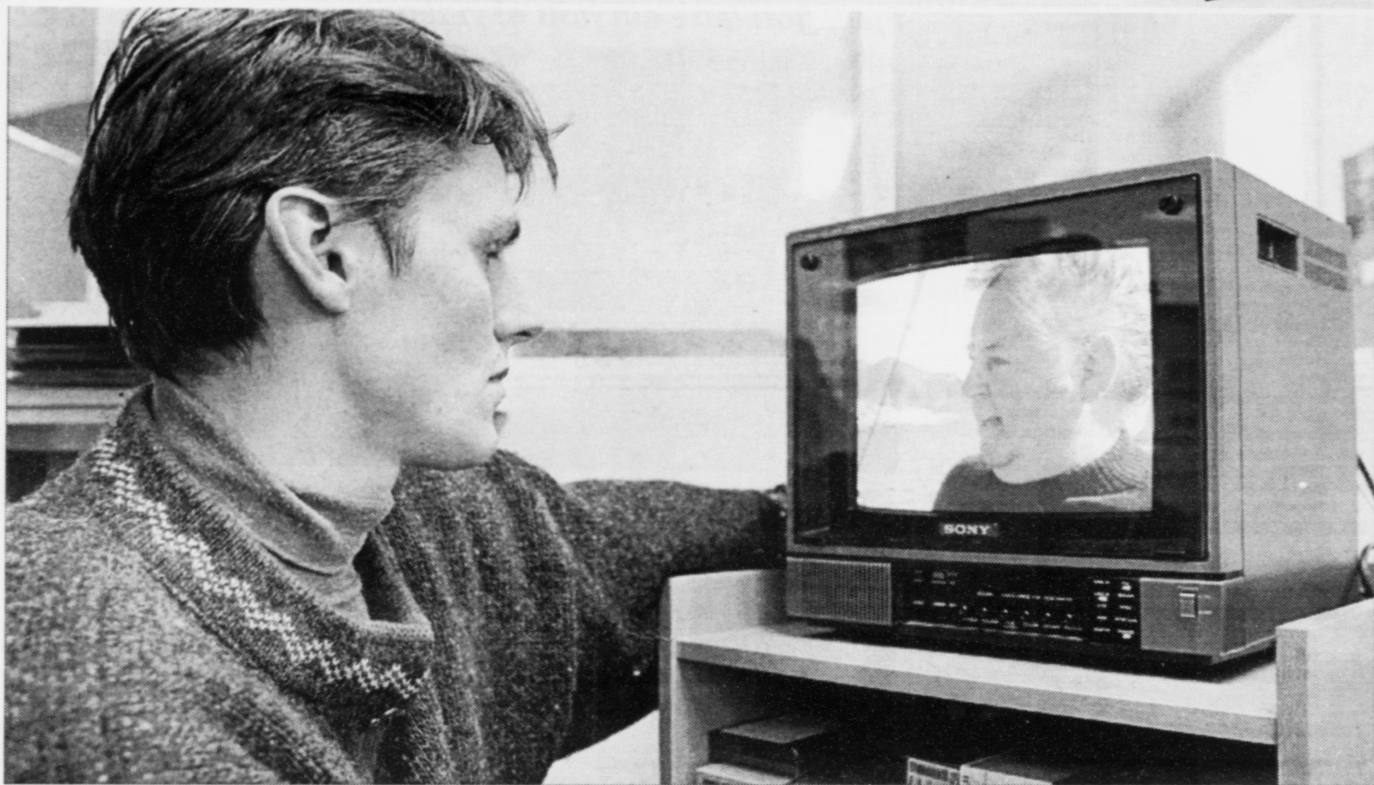

Fríggjadagur
31. januar 1997

hygg & hoyr

8 síður at
taka úr

Høgni Hoydal, sjónvarpsmaður, var í august mánaði í fjør á Vesturstrend Grønlands. Við sær hevði hann fleiri eldri útróðarmenn, sum á sinni róðu út í Grønlandi. Í løtuni er Høgni Hoydal við at leggja seinastu hond at fyrstu sendingina um føroyskan útróður í Grønlandi

Mynd: Jens Kristian Vang

Tá Føroyar lógu í Grønlandi

Sunnudagin 16. februar verður fyrsta sendingin av í alt fimm sendingum um føroyska útróðurin í Grønlandi sýndur í Sjónvarpi Føroya. Fyrsta sendingin hevur fingið heitið „Dreymurin um Grønland“.

GRÆKARIS DJURHUUS
MAGNUSSEN

Sjónvarp Føroya hevur í longri tíð havt ætlanir at gera eina sendirøð um tíðina, tá føroyski útróðurin í Grønlandi var álitið hjá føroyingum. Eisini Lions Club í Vágum hevur leingi arbeitt við ætlanum, og felagið hevur sumuleiðis í longri tíð savnað pening til endamálið.

Við góðari hjálp frá Lions Clup í Vágum og Lions Club í Havn, og nógvum føroyingum annars, eydnadist so Sjónvarpi Føroya at seta hol í verkætlanina. Og í august mánaði í fjør eitt sjónvarpslið til Vesturstrend Grønlands at leita eftir gomlum føroyskum útróðrarplássum. Við á ferð-

ini vóru m.a. fleiri eldri útróðarmenn. Felags fyri hesar útróðarmenn er, at teir allir vóru við í føroysku útróðar koloniini í Grønlandi. Onkur teirra var har yviri longu í 1939.

Høgni Hoydal, sum saman við Bjarnhedini í Hoyvík, myndamanni, og Mikkjali H. Øster, ljóðmanni, hava lagt sendingina til rættis, sigur arbeiddi við sendingunum vera tað higartil mest spennandi, síðani hann byrjaði í SVF.

– Hvussu er kann eg siga, at hetta er størsta avbjóðingin hjá mær í Sjónvarpinum higartil, sigur Høgni Hoydal.

SVF hevur í sendingini valt at lýsa søguna í sambandi við „Grønlandstíðina“. Síðsøguliga, mentunarliga, búskaparliga og politiskt.

Komið verður inn á fyrstu tíðina hjá føroyingum í Grønlandi. Tað var, tá tað framvegis varð roynt við sluppunum – uttanfyri grønlenska fiskimarkið. Síðani koma vit til miðvingin, Birti-Lias, ið sum tann fyrsti fór til útróðurs í Grønlandi longu í 1934.

– Í 1939 fór so fyrsti fullsetti damparin til Grønlands við 225 útróðarmonnum og 40 føroyskt bygðum bátum.

Hetta vóru 8-mannafor, 10-mannafor og seksæringar, sigur Høgni Hoydal.

Hendan túrin í mai 1939 fóru grønlendsfararnir við damparanum Niels Finsen. Tað gekst hampuliga væl yvir til Grønlands, men ferðin heimaftur í oktober sama árið, gjørdist minnilig. Ódnarveður kom á teir, og túrin var ringur.

Sjónvarpið hevur fingið stóra mongd av gomlum upptøkum frá tíðini í Grønlandi. 20 tímar hevur SVF fingið í alt. Harafrat koma so teir 40 tímar, sum tiknir vórðu upp í august í fjør.

Dreymurin um Grønland

Fyrsta sendingin í røðini hevur fingið heitið Dreymurin um Grønland. Hesin parturin snýr seg um fyrsta føroyska fiskiskapin, sluppfiskiskapin, í Grønlandi.

Í sendingini verður eisini komið inn tíðina, tá føroyskir reiðarar byrja at seta

krøv um at sleppa at rógva rógva út í Grønlandi.

– Hetta í sjálvum sær, at eitt hjáland í danska ríkinum setti krøv um at sleppa at fiska inni á øki hjá einum øðrum hjálandi í ríkinum, er rættiliga áhugavert og óvanligt, sigur Høgni Hoydal.

Vit siggja og hoyra eisini um, hvussu fyrstu føroyingarnir komu yvir í 1939. Í hesum sambandinum kann verða nevnt, at tað hevur eydnast SVF at fáa gamlar upptøk, sum ein lækni

gjørði á ferðini yvir til Grønlands.

Annar partur í røðini hevur yvirskriftina „Føroyskt landnám.“ Her verður greitt frá, hvussu føroyingar byrju at gera sær bústaðir ella smáar bygdir úti í grønlensku oyðimørkini.

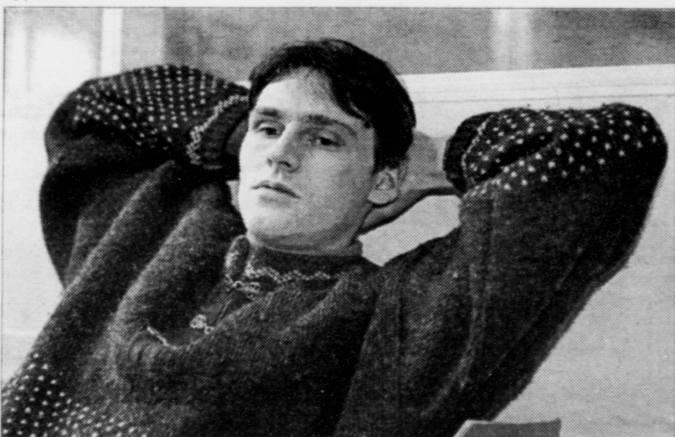
„Tá Føroya lógu í Grønlandi“ er heitið á triða partinum. Her verður greitt frá samskiptinum millum útróðarmenninar og familjuna heima í Føroyum. Sagt verður frá føroysku staðarnøvnum í Grønlandi sum

Skopun, Toftir o.s.fr.

„Kollvelting í Oyðimørkini“ verður heitið á fjórða partinum. Her verður greitt frá gerandisdegnum í Føroyingahavnini. Um teir 500 føroyingarnar, sum dagliga finga vitjan av skipum úr nógvum ymsum londum.

Seinasta sendingin snýr seg um samskipti millum føroyingarnar í Grønlandi, grønlendingar og danir í Grønlandi.

Norrønt Atlantssamstarv og Nordisk Kulturfond hava eisini stuðlað verkætlanini.

– Hetta hevur verið strævið, men ótrúliga spennandi, sigur Høgni Hoydal, nú hann leggur seinastu hond á fyrstu sendingina um føroyska útróðurin í Grønlandi

Mynd: Jens Kristian Vang